
СТАНОВИЩЕ
за научните трудове и учебната дейност
на д-р ик. Анелия Пенева Любенова
представени за участие в конкурс за заемане на академична
длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8 Икономика
(Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност),
към Варненският свободен университет „Черноризец Храбър“
Държавен вестник, бр. 42 от 7 юни 2022 г.

От: доц. д-р Анелия Кирилова Радулова,
професионално направление 3.8. „Икономика“ , научна специалност
“Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“

Основание за представяне на становището – член на научното жури, съгласно Заповед № 529/08.09.2022 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ, бр. № 42 от 7.06.2022 г.) за нуждите на катедра „Икономика“ към Факултет „Международна икономика и администрация“. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”.

1. Информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат по обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, в професионално направление 3.8. Икономика, е д-р ик. Анелия Пенева Любенова. Последната е завършила Русенски университет “Ангел Кънчев” през 1997 г. специалност „Стопански мениджмънт“ (магистър), с две специализации: “Банково и застрахователно дело” и “Маркетинг, реклама и търговия”. От 1997 до 2016 г. е работила като преподавател в Русенски университет „А. Кънчев“, като е заемала последователно академичните длъжности „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“. През 2015 г. Анелия Любенова придобива ОНС „доктор“ по докторска програма към Институт за икономически

изследвания на БАН по научна специалност „Народно стопанство” (вкл. Регионална икономика и история на народното стопанство). Темата на дисертационният труд е „Ликвидност и рентабилност на земеделските стопанства (на примера на област Русе и Търговище)“.

От представените, по обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, справки се установява, че д-р Анелия Любенова участва в научно-изследователски проекти, както и в професионални квалификации: свидетелство за квалификация първа степен 600 часа по немски език (1993 г. от РУ „А. Кънчев“); професионална педагогическа квалификация (2017 г. Отделение „Институт за следдипломна квалификация“ към УНСС – София); професионална квалификация „Психология“ (2018 г. Отделение „Институт за следдипломна квалификация“ към УНСС – София). Кандидатът е специализирал в Технически Университет в гр. Кемнитц (Германия) през периода 2001 - 2002 г. и през 2009 г. в Landwirtschaftskammer Nordrhein-Westfalen, Landwirtschaftszentrumm, Haus Riswick, Kleve (Германия).

2. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Материалите, подадени по конкурса от д-р ик. Анелия Пенева Любенова, включват: списък от общо 50 заглавия, резюмета на трудовете, справки и служебни бележки, съдържащи данни за участието на кандидата в научни и научно-образователни проекти, удостоверяващи педагогическата дейност, научноизследователската и публикационна дейност, научните приноси, както и сертификати, имащи отношение към конкурс.

Кандидатът участва в конкурса с научна продукция, извън дисертацията, включваща: (1) публикации, извън дисертацията – общо 33 броя, от които: 1 монография, 6 студии, 7 статии, публикувани в български и чуждестранни реферирани и индексирани издания, 19 доклада (14 на български език и 5 на чужд език); (2) 17 учебници и учебни пособия, 2 от които са WEB - базирани; (3) речници – 2 броя.

В съдържателно отношение учебниците съответстват на съответните дисциплини за ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, които кандидатът е водил в Русенски университет.

Представената от кандидата в обявения конкурс справка, показва изпълнение на националните изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“ както следва:

По група показатели „А“ (успешно защитена дисертация за присъждане на ОНС „доктор“ и по група показатели „В“ (публикувана монография), д-р Анелия Любенова изпълнява минималните национални изисквания, като събира съответно 50 и 100 точки.

Сборът от точките от представените материали по група показатели „Г“ (статии и доклади), надхвърля минималните национални изисквания с 89,66 точки, т.е. общо 289,66 при минимални 200 точки.

По група показатели „Д“ (цитирания) сборът от точките на кандидата покрива минималния праг от 50 точки.

Представената научна продукция съответства на минималните национални изисквания от ЗРАСРБ. Представените изискуеми документи отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Кандидатът в конкурса има дългогодишен преподавателски опит като асистент, старши асистент и главен асистент в Русенски университет. От 1997 до 2017 г., Анелия Любенова е води учебни занятия в РУ по дисциплините „Финанси“, „Финанси на предприятието“, „Основи на финанси“, „Финансов мениджмънт“, „Финансов анализ“, „Финансово-стопански анализ“, „Проект икономика“, „Фирмено счетоводство и финанси“. Количественото изпълнение на преподавателската натовареност на д-р ик. Анелия Любенова към Русенския университет през учебните години е: 2012/2013 – 386 часа; 2013/2014 - 526 часа; 2014/2015 - 539 часа; 2015/2016 - 497 часа; 2016/2017 - 201 часа.

В периода 2008-2015 г., кандидатът осъществява учебно-преподавателска дейност и във Висше училище по агробизнес и развитие на регионите по следните дисциплини: „Финанси“, „Бизнес анализ на туристическата дейност“, „Бизнес анализ на стопанската дейност“, „Бизнес анализ в аграрния сектор“ и „Финансово-счетоводен анализ“.

Учебно-преподавателският опит на кандидата, в областта на финансовите и счетоводните дисциплини, съответства на научната специалност по обявения конкурс.

4. Обща характеристика и приноси на представените в конкурса научни трудове

В представената от д-р ик. Анелия Любенова научна продукция могат да се обособят няколко направления на научен интерес сред които: **оборотното финансиране, счетоводство, финансово-счетоводен анализ и вътрешен финансов контрол, както и капиталова адекватност на кредитните институции в България.**

Установено е, че като **финансов пакет от услуги, факторингът** съчетава обратното финансиране на дейността на земеделските стопанства, осигурява ликвидни средства, поема кредитен риск при събиране на съществуващи несъбираеми или бъдещи вземания и извършва административни и счетоводни услуги. Отражено е счетоводното отчитане и данъчно регулиране на факторинг операциите чрез конкретен пример. Приложността на разработените методики са апробирани в земеделски стопанства в регион Русе при управление на оборотния им капитал и поддържането на ликвидността им. Резултатите показват, че факторингът има значителен потенциал в агросектора, поради което трябва да се утвърждава и развива.

Обосновано е **значението на счетоводство**, като база за изучаване на настоящето въз основа на миналото с оглед на бъдещето, като са отчетени особеностите на счетоводното отчитане на обектите в земеделието. Изяснена е ролята на счетоводството, като информационна система за ефективното финансово управление на земеделските стопанства. Установено е състоянието на финансово-счетоводното осигуряване на земеделските стопанства при вземането на финансови управленски решения. Очертани са възможности за по-пълно използване на счетоводната информационна система при анализиране на финансовото състояние и регулиране стопанската дейност на земеделските стопанства. Обосновано е, че управленското счетоводство е неразделна част от цялостния процес на финансово управление на земеделските стопанства като поставя акцента върху процеса на планиране, анализ, бюджетиране на база счетоводна отчетност, осигуряваща контрола по ликвидността и рентабилността в определени граници и параметри.

Представен е **подходящ набор от оценъчни финансови показатели** за провеждане на продуктивен финансово-счетоводен анализ, осигуряващ на земеделските стопанства ликвидност в краткосрочен план и рентабилност в дългосрочен план. Предложена е усъвършенствана счетоводна информационна система на земеделските стопанства за целите на вътрешния финансов контрол на база взаимозависимости между съответните процедури за установяване на законосъобразно, надеждно и ефективно използване на финансовите средства и техните финансови

източници. Дефинирани са принципите на организация, цели и обхват от задачи на системите за вътрешен финансов контрол, като неразделна част от счетоводната информационна система, с цел осигуряване на стабилно финансово състояние на стопанствата и непрекъснат контрол.

Доказано е, че за да бъде осигурена **финансова устойчивост на кредитните институции в България** (до 2018 г.) е необходимо осигуряване на капиталовата им адекватност, като индикатор за финансова стабилност и устойчивост в дългосрочен план. Изведени са някои показатели за капиталова адекватност на кредитните институции и влияещите ѝ фактори върху финансовото състояние, като индикатор за устойчивостта им. Установено е, че надеждното функциониране на банковата дейност и осигуряването на финансова и икономическа стабилност, е в пряка зависимост от ефективното управление на кредитната институция и от ефективния надзор върху нея. Необходимо е наличие на ресурси в банковата система за посрещане на рискове – капиталова адекватност, силен мениджмънт, ефективни системи за наблюдение и контрол.

5. Критични бележки и препоръки

Кандидатът в конкурса демонстрира не само афинитет към научната област на обявения конкурс, но и към други области на финансово-счетоводната наука, и като се отчита преподавателският и изследователският опит на д-р Анелия Любенова в областта на счетоводството и в областта на финансите, може да се препоръча, проблемите на взаимодействието между тях да бъдат разглеждани не само в ракурса на финансово-счетоводните проблеми, но и в по-широк контекст. Подобен подход би допринесъл за отчитането на тенденциите и симбиозата между тях.

Направените бележки и препоръки не променят положителната ми оценка на научното творчество на кандидата.

6. Заключение

Представените от кандидата в обявения конкурс документи и материали отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Научното творчество и учебно-преподавателската

дейност на кандидата са на високо ниво и следва да получат положителна оценка.

Въз основа на цялостната ми оценка считам, че д-р Анелия Любенова притежава необходимите качества и преподавателски и научно-изследователски опит и убедено предлагам на членовете на научното жури, да приемат решение, с което да предложат на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър“, д-р Анелия Любенова да бъде избрана на академичната длъжност “доцент” в професионално направление 3.8. Икономика („Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“) към Катедра „Икономика“ на ВСУ „Черноризец Храбър“.

26.10.2022 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Анелия Радулова)